

מזכירות הממשלה

סניף 2

ט מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"ג בתשרי תש"ט - 14.10.79

נכח : חבר הועדה - השר : א. שרון - יו"ר

נציגי ההסתדרות הציונית : ר. וייץ, מ. דרובלס, ע. לוינסקי,
מ. ריבלין, א. שנקר, א. תבין

נעדרו: חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, ז. המר, ע. ויצמן, ד. לוי,
ח. לנדאו, מ. נסים, ש. תמיר

נציגי ההסתדרות הציונית : א. כץ, ט. פרידמן, פ. שנק.

ד. בועז	-	משרד האוצר
א. בידע	-	מינהל מקרקעי ישראל
א. בראון	-	משרד החקלאות
א. לנדאו	-	לשכת שר החקלאות
א. טנפירי	-	משרד האוצר
אלי"מ ד. סתו	-	צבא-הגנה-לישראל
א. עטייה	-	משרד התעשיה, המסחר והתיירות
ש. רביד	-	החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
מ. שמיר	-	החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :
1/הת : מיקום הקבע של נביעות
2/הת : מיקומו של המרכז האיזורי בחבל קטיף
3/הת : העברת יישובי הפיתחה - דיווח

מיקום.

בפרוטוקול זה 12 דפים.

יגאל
אליהו

היו"ר השר א. שרון:

אני פותח את הישיבה.

ביקשתי לכנס את הישיבה הקצרה הזאת

כדי להחליט בשני דברים שהם החלטות פורמליות שחייבות לאפשר לנו
לבצע עבודות.

הח/1.

מיקום הקבע של נביעות

היו"ר השר א. שרון:

בזמנו דיווחתי לוועדה שהגענו לתמימות

דעים עם אנשי נביעות שהם עוברים לגליל במבנה משק שיהיה בנוי על

חקלאות ועל מפעל חיירות. ראינו את המיקום שלהם בין ורד הגליל

לבין אלמגור, יותר גבוה הישוב והחלק החקלאי שלו, ובמפרץ אמנון על

חוף הכנרת מפעל חיירות.

מסרתי דיווח, לא היתה החלטה. בינתיים

הדבר הוטכם ונמצא בטיפולו של חבל הצפון, ונתקלנו בבעיה שצריך

לקבל החלטה כדי לאפשר לבצע את זה.

אני ממליץ לקבל את ההחלטה הזאת.

נדמה לי שאין חילוקי דעות. אני מקווה שנצליח להעביר את הישוב

בשלמותו, ללא זעזועים, ככל שניתן במצב הנתון.

מר א. תבין:

מה החשש?

היו"ר השר א. שרון:

לוקחים אנשים שיושבים על הקרקע

שרגילים למקום מסוים, למזג אויר מסוים, מוציאים אותם מבתיים, מעבירים

אותם לדבר שונה לחלוטין, למשק אחר לגמרי. זה לא טיפוס משק כמו בישובי

הבשור, פה מדובר ביחידה קרקעית יותר קטנה עם הבעיות הרגילות של

הישובים בגליל שיש לאנשים שיושבים שם. מעבירים אותם משפת הים לשבת
על אדמת סלעים.

אני מבקש לאשר את זה, אני מבין

שאינן חולקים.

קיבלנו החלטה על הקמת הישוב במקום
וזה צריך לתת לנו אפשרות להתחיל לגלגל את הכספים. אתם צריכים לפנות
לאוצר ולומר שהייתה החלטה על ישוב שמיקומו במקום זה, ואופי משקו
הוא כזה, ויש החלטת ממשלה על העמדת הכספים הדרושים לרשות העניין.
החלטת הממשלה אומרת שהממשלה תעביר
את הישובים ממקומם בסיני למקומות החדשים.

בנביעות יש שלוש משפחות בערך
ומצטרף אליהם גורם זר.

מר ש. רביד:

בזמנו היתה החלטה להעלות נביעות ב'
והם נתקלו בשלב הקרואנים בעת שהתחילו השיחות על חוזה השלום. פורמליה
הם ישוב נוסף אבל מעשית הם קטנים. אנחנו פועלים לכך שהם יתחברו,
ואני חושב שהם יתחברו.

אין לי ספק שהמשאבים הדרושים יעמדו
לרשותם ובהיות החלטת ממשלה, השאלה

מר ד. בועז:

צריכה רק להיות באיזו מסגרת זה יהיה, במסגרת הקיימת של תקציב ההתישבות
זו מסגרת תקציבית לפעולות ההתישבות. ידוע לכולנו, בתקציב הפיתוח של
משרד החקלאות היתה תוספת של 500 מיליון ל"י מעבר לתקציב המאושר של
850 מיליון. כל עוד לא נתקבלה החלטה אחרת, אין ספק שמתוך המסגרת
הקיימת לממן את הפעולות האלה ---

היו"ר א. שרון:

אחד לא נוגע לשני. זה תקציב מיוחד של האוצר להעברת הישובים. מה-500 מיליון לא נשארה אגורה אחת. יש החלטת ממשלה על פינוי ישובים, ולצורך זה יש תקציב.

מר ד. בועז:

אם מדובר על פיצוי מחישובים, יש תקציב מיוחד לעניין זה.

היו"ר השר א. שרון:

אם זו עמדת האוצר, אני עוד היום מודיע לראש הממשלה שאינני מטפל בהעברת הישובים ואני מעביר את זה לשר האוצר. כל התקציב מבוצע. אנחנו היום בתקציב ההתישבות הרגיל שנועד לבסס ישובים או לבנות ישובים חדשים, נממן את ההעברה של ישובי פיתחת רפיח וחוף סיני? אם זו עמדתכם, אני מודיע לראש הממשלה שבזה הרגע יטיל את זה על האוצר. תטפלו אתם בזה.

מר ד. בועז:

נושא הפיצויים זה נושא לחוד. בקשר להעברת ישובים - יצטרכו לעשות

את זה.

היו"ר השר א. שרון:

יש החלטת ממשלה. אנחנו צריכים היום להפסיק כל טיפול בישובי בקעת הירדן

ורמת הגולן כדי לקבל את התקציב הזה?

מר ד. בועז:

יש מסגרת אחת לטפל ביישובים האלה

והמסגרת הזאת אין לה מספיק משאבים

אז יצטרכו להגדיל את המשאבים האלה. יצטרכו לטפל בזה.

היו"ר השר א. שרון:

הממשלה קיבלה החלטה על העברת היישובים.

נאמר שלהחלטה זו יש גיבוי כספי.

אם אין לה גיבוי כספי - נודיע שאין. נפסיק את הטיפול. אני לא

אטפל בזה. אני בנושא הזה עוסק ימים ושבועות רצופים. מי שחושב שאני

בנוסף לזה ארוץ אחריכם בענייני כספים - טועה. היום אני מחזיר את

התפקיד הזה לראש הממשלה, יטיל את זה על שר האוצר, אם כך העניין.

מר ד. בועז:

אם יש החלטת ממשלה, צריך לעשות את

זה, צריך להסדיר את העניין.

פרופ' ר. וייץ:

אני מציע שאתה תיקח דברים עם שר האוצר

זה לא ימנע מאתנו להתחיל בעבודות

תכנון. צריך לעשות מיפוי ותכנון. יש כמה חודשים של עבודה טובה

וצריך לעשות אותה; לכל היותר נעשה אותה וזה יישאר במגירה. אני מציע

להפריד את שני הדברים. יש החלטה עקרונית של הועדה. אנחנו צריכים

לקדם את העניין, ואתה תיקח דברים עם שר האוצר.

היו"ר השר א. שרון:

אני לא אפנה אל שר האוצר. אני

מקבל את החלק הראשון של הצעתך.

אני רואה את זה כברכה לבטלה לפנות לשר האוצר. הוא חבר הועדה הזאת וצריך לשבת כאן. נציגו יסביר לשר האוצר את העניין בדיוק. תאמר לשר האוצר מה שאמרתי כאן.

מר מ. דרובלס:

נשארו שנתיים וחצי להעברת הישובים

שום דבר לא ישתנה. הזמן קצר ונכון

שצריכים לתכנן במקביל. אם לא נתחיל מיד בפעולות בשטח, יש לי ספק אם נוכל לעמוד בזמן עד אפריל 1982. גם בישובי הבשור, לפי הלוח שלנו, היינו צריכים להתחיל כבר בפיתוח ועד היום לא התחלנו, מאותה סיבה שאת הכסף מהאוצר לא קיבלנו. אם לא יועברו הכספים בהקדם, בעיקר לבנייה, אינני יודע אם נוכל לעמוד בלוח הזמנים. האחריות גדולה מאד ורצייתי להודיע זאת לחברים בוועדה.

מר ש. רביד:

בענין הבשור, הבעיה היא כמה ישובים

יעברו מבחינת אותו לוח זמנים עד

אפריל 1982. יש סיכום שהושג בשבוע האחרון עם האוצר, שלפיו יועברו לבנייה בשנה זו 4 ישובים.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו דיברנו על 8 ישובים.

מר ש. רביד:

בינתיים משרד האוצר הקציב תקציב

ל-4 ישובים. בשנה הבאה, תוך חודש

חודשיים, נעביר את מספר הישובים הסופס לחבל הבשור. התכנית מאפשרת
לבנות עכשיו 4 ישובים, והשאר - 10 - 12 - בשנה הבאה. הויכוח הוא כמה
להקציב לשנה זו, 4 או יותר?

היו"ר השר א. שרון:

קיבלנו את ההחלטה על מיקום

הקבע של נביעות. אני מסתלק משאר

הדברים. אם יתברר שיש כאן הבעיה הקטנה ביותר, אני מסתלק מזה, מודיע
על כך, ותטפלו בזה בעצמכם.

הח/2.

מיקום המרכז האיזורי בחבל קטיף

היו"ר השר א. שרון:

קיימת החלטה ישנה על הקמת מרכז

איזורי בחבל קטיף. בזמנו היתה

מחשבה למקם אותו בפיינה צפון-מערבית של השטח ליד נצר חזני. בינתיים
אנחנו נמצאים היום במצב שמקימים שם מספר ישובים גדול יותר. יש
לנו שם נצר חזני, קטיף, גני טל, והייתי מגדיר אותם כישובים בחלק
היותר צפוני. יש שלושה ישובים שאחד מהם זה גדיד, ועוד שנים בחלק
הדרומי-מזרח - שאני רואה כמושב. היום יש שבעה ישובים. יש החלטה
ממשלה על כך. זה מחייב מרכז איזורי.

המלצתי בנושא הזה היא לא להעמיד את

המרכז האיזורי בקצה הגוש אלא במרכזו. הייתי רוצה שנאשר את המיקום כדי שנוכל לגשת לנושא.

מר ש. רביד:

המיקום בזמנו היה בצפון כי השטח

שהיה איזור דרומי יישען על ימית.

היות והנושא הזה לא קיים בינתיים, בעקבות זה, הגוש שהיה יותר הומוגני מאשר מתוכנן קודם. מתבקש מרכז איזורי שישרת את כל הישובים במרכז הגוש. אנחנו מציעים להקים את זה מדרום לכביש שמוביל מאן יוניס לים, צמוד למה שאנחנו קוראים קטיף ד', צמוד לישוב הצפוני ביותר מהגבול הדרומי זה יהיה מרכז איזורי. בימים אלה אנחנו מתחילים שם את העבודה להעלות האחזות צה"ל שיהיה הבסיס לפתרון הנושא.

מה שאנחנו צריכים להחליט מבחינה

פורמלית, זה על העתקת ההחלטה מלפני 3 - 4 שנים, מהגוש הצפוני למרכז החטיבה. באיזור קטיף קיים הישוב הותיק ביותר - נצר חזני - שבו יש כ-40 משפחות. קיים קטיף, מושב של בני המושבים מאיזור הנגב, קיים קטיף שזה מושב שיתופי של עולי ארה"ב שבו מספר המשפחות קטן עדיין. לפני 3 - 4 שבועות נכנסו לבתים בגני טל, זה גרעין של בני הארץ. יש שלושה ישובים שמאוכלסים באיזורן צפון הרצועה. קיימים הישובים נצר חזני, קטיף וגני טל. בכפר דרום מחגוררים אנשים, אבל היא לא מיועדת להיות ישוב קבע כי יש שם מעט קרקע, רק הקרקע של ההאחזות ועוד כמה עשרות קילומטרים. יש 130 - 140 דונם פרט למחנה. בכפר דרום

משפחות שמיועדות לאחד הישובים הדרומיים. היום יושב ש"ל באיזור הדרומי, נחל גדיד, שמיועד להיות ישוב הקבע קטיף ו'. אנחנו מכינים, במסגרת ההחלטות שאושרו, אתר בקטיף ד' שמיועד להיות המרכז האיזורי. בשלב ראשון יכול להיות שיעברו האנשים של כפר דרום ואחר-כך אפשר להשתמש במבנים לאכלס את המרכז, ובנוסף לזה צריכה לקום גם לפי ההחלטות הקיימות, קטיף ה'. נוסף לכך היתה האהזות נחל מורג שאזרחנו אותה ע"י אחד הגרעינים של בני הפועל המהרתי. העניין עוכב בגלל שיחות השלום. הם מיועדים לעבור לאחת המשבצות בחבל הבשור. הכוונה ליצור קשר. בזמנו היה מתוכנן שהיה קשר לאורך חוף הים והכניסה תהיה מצד ימית. היום צריך לשנות את התכנית. הכוונה - פרט לכביש המחבר את כיסופים בצפון - שיחובר כביש לכרם שלום ונחל מורג. יהיו שני כבישי רוחב שיקשרו את הישובים האלה עם ישובים שבתוך הקו הירוק, וכביש לאורך חוף הים שיקשר אותם.

היו"ר השר א. שרון: יש החלטה של הקמת שני ישובים בצפון

הרצועה. אני רוצה שתבחנו את זה.

אני הייתי משתדל מאד למצוא גוף שייכנס לנחל נצרים. יש שטח של 4000 דונם, אולי קצת פחות. בעיני זה מקום קשה מאד לישוב, למשק קיבוצי. אם זה משק קיבוצי, זה יכול להיות של הקיבוץ הדתי, יש שם סער ועלומים בסביבה, זה משק שיצטרך לקבל סיוע מישובים אחרים. יש גם משקי האיחוד בסביבה - נחל עוז ואחרים.

פרופ' ר. וייץ:

אני מציע קודם שיאושר האיתור של
המקום כדי שאפשר יהיה להקים את המרכז

האיזורי.

מר ד. בועז:

מה יהיו היחידות של המרכז האיזורי?

מר ש. רביד:

לישובים שתוכננו בגוש קטיף הצפוני

לא השארנו מקום מתוך ידיעה שיהיה

מרכז איזורי. המרכז האיזורי צריך לכלול בעלי מקצוע של הישובים האלה.
בזמנו חשבנו שיהיו שם בעלי מקצוע ושירותי חינוך ובריאות וכו', ידענו
שימית תהווה משענה בדרג גבוה יותר. ברגע שהנחנו השתנו, יתכן שצריך
לחשוב על המרכז האיזורי הזה לא רק במסגרת זו. אנחנו אמנם מתכננים
בעלי מקצוע אבל משאירים אופציה לתכנון עד 500 משפחות. ברור ש-500
משפחות לא יהיו בעלי מקצוע של 6 הישובים האלה אלא זו אופציה לעתיד.

היו"ר השר א. שרון:

כל הגוש הזה של קטיף בגלל קשיים

מסוימים שישנם שם, אנחנו רואים אותו

היום כגוש של איגוד המושבים של הפועל המזרחי. זה דבר שלפי דעתי
יקל בנושא חינוך וכו'. זה איזור שאני צופה לו הרבה בעיות בעתיד
וקשיים, גם בגלל הרגשת בדידות. לכן נראה לי שצריך לרכז, מה גם
שהיום יש לנו 4 גרעינים, בתוכם שלושה ישובים שיושבים. ברצועה הזאת
לא נשאר להשלים הרבה בכיוון זה. סיכמנו לגבי המיקום.

הח/3.

היה סעיף שלישי - דיווח בענין העברת

ישובי הפיתחה. אנחנו נשאיר את זה לישיבה הבאה. הדבר קשה עם המון בעיות, אבל אנחנו רואים יותר ויותר ישובים שהם לדעתי ישבו בחבל הבשור. דיקלה תיכנס אל גבול הרצועה באיזור ארז ויש מקום לישוב נוסף. לפי דעתי גבול הרצועה יהיה פרובלמטי מאד בשנים הבאות, ולכן נראה לי, אם אפשר להקים שם שני ישובים, אפשר להקים שם שני ישובים. איננו יודעים מי יהיה הישוב השני. אני לא יודע איך נגמר הסוף של נאות סיני. דיברנו על אפשרות ליישבם בגליל אבל יש לנו גם נתיב ה-10 שרוצים לבחון את זה וגם אוגדה שרוצים לבחון עכשיו. איך מידע ברור אבל אנחנו רוצים ששני ישובים ישבו במקום הזה. הדברים שנשארו בלתי סגורים זה נושא שדות, וענין ניצנים שנתקל בהתנגדות של משרד הפנים. אני ולא חושב שאפשר יהיה לשנות את ההתנגדות הזאת, יש בעיה של נתיב ה-10 שהם מתלבטים במקום. אני צריך להופיע בישיבה של חברי המושב כדי לשכנע אותם. יש בעיה של ניר אברהם. אני מניח שכל אלה יסתדרו או בין אוגדה וניר אברהם שהולכים לחלק הצפוני, אחד כנראה לגליל נאות סיני והשאר לבשור. אני אומר זאת כרגע בלי שזה סוכס. צריך הרבה מאד אורך רוח. אני מציע שאני אמשיך לטפל בזה באותה דרך וצריך הרבה סבלנות. אני מניח שבסופו של דבר נמצא את הפתרונות הטובים ביותר שמקובלים על החברים.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה.

מיקום הקבע של נביעות

הת/1

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: ה"ה א. תבין, ש. רביד, ד. בועז, מ. דרובלס, ר. וייץ והשר א. שרון.

מ ח ל ל י ט י ם בהסתמך על החלטה מס. 735 של הממשלה מיום ב' בסיון תשל"ט (28.5.79) ומתוך תמימות דעים עם מתיישבי נביעות - לאשר את העברת היישוב נביעות בשלמותו לגליל, למקום הקבע שלו שבין ורד הגליל לבין אלמגור. היישוב במקומו הקבוע יתבטט על חקלאות ועל מפעל תיירותי.

נציג משרד האוצר מודיע כי יש צורך להסדיר את תיקצוב העברת היישוב ולקבוע את המקור הכספי להחלטה הנ"ל.

מיקומו של המרכז האיזורי בחבל קטיף

הת/2

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ש. רביד, ר. וייץ וד. בועז.

מ ח ל ל י ט י ם בהסתמך על החלטה מס. 362 (הת/6) של הממשלה מיום י"א בשבט תשל"ז (30.1.77) לאשר את מיקומו של המרכז האיזורי של חבל קטיף בסמוך לקטיף ד'.

העברת ליטובי הפיתחה - דיווח

הת/3

יו"ר ועדת השרים פותח.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת